

Miina
Supinen

ORVOKKI
LEUKALUUN
URAKIRJA

essay

*Miina
Supinen*

**ORVOKKI
LEUKALUUN
URAKIRJA**

Kuvitukset *Elina Warsta*

Werner Söderström Osakeyhtiö | HELSINKI

© *Miina Supinen* ja WSOY 2013

ISBN 978-951-0-39585-1

Painettu EU:ssa

*Erja Mantolle ja
Miitta Sorvalille*

Sisällys

Toimittajan esipuhe:	
Missä on Orvokki Leukaluu?	9
Eräopas	15
Suurtalouskokki	18
Kodinkonemyyjä	21
Puutarhuri	24
Kampaaja	26
Pianonkantaja	29
Jalkahoitaja	32
Konservaattori	35
Arkkitehti	38
Ikkunanpesijä	40
Rokkitähti	43
Kahvilanpitäjä	47
Nautti	50
Malli	54
Koira-agilityn ohjaaja	57
Joulumies	60

Konsulentti	64
Suntio	68
Hammaslääkäri	71
Personal trainer	74
Akvaarionhoitaja	77
Kirjailija	80
Konduktööri	85
Vuokrapomo	88
Iskelmäsanottaja	91
Ratsastuksenopettaja	94
Uima-allaspoika	95
Ilmapallonkuljettaja	98
Maskeeraaja	101
Tärinäinsinööri	104
Pullapomo	106
Opettaja	108
Entisöijä	110
Apulaisprofessori	114
Modisti	117
Hotelliemäntä	120
Mehiläishoitaja	123
Paimen	125
Peter Pan	128
AmmatINVALINTAPSYKOLOGI	130

Missä on Orvokki Leukaluu?

Kuka on Orvokki Leukaluu? Missä hän on? Mihin hän on kadonnut?

Yleisradiossa lähetettiin vuonna 2012 Ura-radiota, suosittua ammatinvalintaan liittyvää ohjelmaa. Siinä kuulijoiden työelämän pulmiin vastasi ammatinvalintapsykologi Orvokki Leukaluu. Hänen veitsenterävää älyään ja sensuellia ääntään on kaivattu kipeästi, mutta Orvokki Leukaluu on vetäytynyt julkisuudesta ja vartioi tarkasti yksityisyyttään.

Minulla oli kuitenkin kunnia päästä tapaamaan häntä viime kesänä. Orvokki Leukaluu asuu [REDACTED] [REDACTED] (*salassa pidettävää tietoa*).

Miten kuvailisin hänen kotiaan? Se on ulkoapäin kaunis, mutta hieman pelottava. Pihalla seistessäni näin tsehovilaista, vettynyttä puupitsiä, villin puutarhan ja

vanhan omenapuun, josta kasvoi myös päärynöitä, ja lisäksi jotakin, jotka näyttävät kutistetuilta päiltä, mutta kai se oli vain varjojen leikkiä.

Painoin ovikelloa. Ilmoille kajahti ”Für Elise” dubstepiksi sovitettuna. Kuului korkojen kopinaa ja oven avasi kypsään ikään ehtinyt, pitkä ja komea nainen, jolla oli huolellisesti lakatut kynnet, jakkupuku ja papiljottikampaus.

”Päivää, neiti Leukaluu”, sanoin rohkeasti.

”Raikasta päivää, nuori nainen”, Orvokki Leukaluu vastasi ja hymyili niin että vitivalikoiset – ja hyvä luoja, kuinka terävät – hampaat näkyivät. Sydämeni täyttyi ihailusta, kunnioituksesta ja jostakin vaikeammin määriteltävästä tunteesta, joka muistutti vähän siitä kun naapurin lapset olivat kerran pakottaneet minut pienenä syömään kastematoja.

Orvokki Leukaluu viittasi minut sisälle. Seurasin hänen perässään kapeasta eteisestä saliin. Siellä oli paksuja itämaisia mattoja, haarniskoita, täytettyjä eläimiä, kaappikello jossa oli kolmetoista numeroa ja jättiläismäinen Ikean säilytysjärjestelmä. Hämmästyttävän kaunis, vaalealla nahalla verhottu lamppu levitti pehmeää valoa.

Orvokki Leukaluu istuutui nojatuoliin, risti jalkansa ja asetti pitkät sormensa vastakkain. Esitin asiani niin kohteliaasti kuin osasin.

”Hyvä neiti Leukaluu. Työelämässä on varmaa enää muutos. Maamme kilpailukyky on vakavasti uhattuna. Tarvitsemme kipeästi hyvää työelämäopasta. Kustantajani on lähettänyt minut pyytämään, että voisimme jul-

kaista kirjallisessa muodossa radio-ohjelmissa antamiasi neuvoja.”

Orvokki Leukaluu naurahti käheästi.

”Olen jättänyt julkisuuden. Työskentelen Lilliaisten yläkoulun oppilaanohjaajana”, hän sanoi.

Tämän jälkeen hän tarjosi kummallisen makuista teetä, joka sai äänet näkymään, ja näytti valokuva-albumeita, joiden kuvissa hän keskusteli eturivin liikemiesten ja poliitikkojen kanssa, arvatenkin antaen heille ammatinvalintaohjausta. Lopulta Orvokki Leukaluu kertoi miettivänsä ehdotustani ja ilmoitti sitten muutta mutkitta, että audienssi oli ohi.

Hoiptertelin ulos. Kesä ympärilläni kukki kuin luojan ihmettyö ja kutistetut päät lauloivat stemmoissa, mutta olin silti allapäin. Mieleni teki vain syödä matoja. Olin täysin varma, että Orvokki Leukaluu kieltäytyisi tehtävästä.

Hyväksyimme kustantamossa tappiomme ja lähes unohdimme asian, kunnes syksyllä tapahtui muuan merkittävä tapaus.

WSOY:n siivooja oli eräänä myrsky-yönä yksin töissä. Hän moppasi lattiaa ja kuunteli korvanapeista Hansonia, kun hän yhtäkkiä kuuli musiikin yli outoa korinaa. Siivooja tunsu kauhun nousevan varpaista kohti päälakea ja kurovan kurkun kiinni. Korina kuului pimeästä takahuoneesta.

Hän hiipi sydän hakaten katsomaan ovenraosta. Pimeydessä tuikki oransseja, vihreitä ja valkoisia valoja. Vuosia sitten käytöstä poistettu, tomun peittävä faksi oli herännyt eloon ja syöksi paperia rätisten ja koristen.

Siivooja kirkaisi, pudotti moppinsa ja pakeni talosta. (Myöhemmin hän vannoi, että faksin pistoke oli irti seinästä, mutta hänen todistuksensa on kyseenalainen: nainen on langennut tapahtuneen jälkeen viinaksiin.)

Seuraavana aamuna kustannustoimittajat löysivät faksin vierestä lattialta kasan paperia. Ilo oli suuri, kun kävi ilmi, että kyseessä oli täydennetty laitos Orvokki Leukaluun ammatinvalintaoppaasta. Mukana olivat kaikki radio-ohjelmat, ja lisäksi Orvokki Leukaluun oli vastannut moniin uusiin kysymyksiin. Yritin soittaa hänelle kiittäkseni, mutta puhelu yhdistyi Nakkilan kaupunginjohtajan kotipuhelimeen ja hän vannoi ettei edes tiennyt kuka Orvokki Leukaluun on.

Tämä kirja sopii meille kaikille, olimme sitten työuramme alussa, keskellä tai lopussa. Vain työ ja rakkaus on tärkeää – näin ovat sanoneet sekä Sigmund Freud ja Marilyn Monroe, ja jos kuvittelette näiden kahden hahmon risteytystä, olette luullakseni melko lähellä Orvokki Leukaluuta.

Antoisia lukuhetkiä ja onnea urallesi!

Helsingissä, tammikuun 24. päivänä, MIINA SUPINEN

Eräopas

Tervehdys, Orvokki Leukaluu. Viihdyn kotiseuduillani luonnon rauhassa, mutta täällä on työpaikat vähissä. Mikä eteen?

Kalle, Kuhmo

Tervehdys, metsän poika. Mitä jos alkaisit eräoppaaksi? Siinä työssä pääsee metsään tapaamaan ihmisiä.

Pieni varoituksen sana. Työ ei ole aivan helppoa. Tapaa-
masi ihmiset ovat pehmeitä olentoja suoraan eteläisen Suo-
men keskuslämmitettyistä kerrostaloista. Et voi kuvitella-
kaan, miten kaupunkilaispunkero väsähtää aarniometsässä.
Tuskin hän on saanut rinkkaa selkäänsä kun purnaaminen
alkaa. Verensokeritaso romahtaa, nilkka nyrjähtää ja ken-
kään menee kivi. Sinun tehtäväsi on houkutellessa punkeroa
eteenpäin suklaalla ja tarpeen tullen kantaa hänet leiriin.

Eräoppaan työssä on tärkeintä luoda turistille vahva tunne siitä, että hän on villissä luonnossa. Luontohan omansa itsenänsä on äärettömän tylsä. Siellä ei tapahdu mitään. Sammal kasvaa ja tuuli humisee, käkönen ehkä kukahtaa.

Joten eräoppaan itse täytyy edustaa villiä luontoa. Se käy näin:

1) Puhu muristen.

2) Älä aja partaa.

3) Tarkkaile maaperää otsa rypyssä.

4) Haistele tuulta.

5) Esittele komeaa profiiliasi vasten auringonlaskua ja näytä intiaanilta.

6) Keksi puukolle jatkuvaa käyttöä. (Voit jättää paritelttakeppiä hotellille ja veistää niitä itse luonnonmateriaaleista.)

Lisäksi pitäisi tehdä nuotiolla pannukahvia ja kertoa juttuja karhuista, shamaaneista, valkopäisinä kuohuvista koskista ja vaarallisista kallionkielekkeistä.

Jos yhtään eläintä ei näy koko reissulla, eräopas ottaa retken viimeisenä päivänä taskustaan esiin jonkinlaisen pikkujyrsijän, oravan, lumikon, ketun tai vastaavan. Sitä hän esittelee turisteille ja väittää, että se jäi pienenä orvoksi, koska metsästäjät ampuivat sen emon. Eräopas on nyt jyrsijän ainoa turva koko maailmassa. Vihjaa myös, että olet rankaissut metsästäjiä aarniometsän ikaikaisten lakien mukaan.

Tällaista pienjyrsijää ei tietenkään metsästä noin vain löydy, ja siksi toisekseen villieläinten pyydystäminen lem-

mikeiksi on laitonta. Lainaa siis enemmän joltakulta nuorelta sukulaiseltasi marsua tai hamsteria ja esitele sitä. Turistit tuskin huomaavat eroa. Jos joku sattuu olemaan kovin pedantti, voit väittää, että ilmastonmuutoksen takia marsut ja hamsterit ovat alkaneet elää villeinä Suomen metsissä.

Toinen vaihtoehto on näyttää täytettyä jyrsiä. Se on hyvä valinta siinäkin mielessä, että aito eläin saattaa purra sinua sormeen. Täytettyä jyrsiä pitää tietenkin vilauttaa nopeasti eikä sitä saa antaa turistien käsiin. Jos he saavat itse pidellä sitä, he saattavat aavistaa jotakin.

Kuuluisa safarinkävijä Ernest Hemingway kirjoitti eräässä novellissaan, että oppaalla pitäisi olla teltassaan kahden maattava vuode turistien viihdyttämistä varten. Tämä on ilman muuta järkevä neuvo. Onnistuneen retken jälkeen kenttävuoteessa voi olla kovakin trafikki.

Suurtalouskokki

Auta, Orvokki Leukaluu! Tuntuu etten kestä enää hetkeäkään. Työpisteeni on isossa meluisassa avokonttorissa. Meillä on yt-neuvottelut koko konsernissa. Minulla on ahdistuksesta ihottumaa ja vatsan turvotusta. En tiedä pelkäänkö enemmän sitä että saan potkut vai sitä että en saa.

Stressivatsa, Kokkola

Niin, konttorirotan elämä on henkisesti äärettömän kuluttavaa. Hän ei saa hetken rauhaa. Mihin hän silmänsä kääntää, siinä ihminen tai facebook vaatii huomiota. Minne hän korvansa kallistaa, siellä pomo julistaa missiosta ja visiosta.

Ja se sukkahousujen kahina! Kun kollegat kulkevat käytävällä, kuulostaa kuin miljoona heinäsiirkkaa kihnut-

taisi takajalkojaan. Sisäilma on pölyistä ja kahvikin on pohjaanpalanutta.

Keskijohdossa on pahinta. Alaiset ovat parvi termiittejä, jotka kipittävät syömään keskijohdon pomon. Kun keskijohdon pomosta on enää luut jäljellä, paikalle astelee ylempi pomo, joka rouskuttaa ne hyvällä halulla.

Moni hakee helpotusta väärästä paikasta: alkoholista, maratonjuoksuista tai downshiftaamisesta, joka tarkoittaa sitä, että töissä käydään vähemmän, ja liikenevä aika käytetään sisustusblogin kirjoittamiseen.

Downshiftaaminen ei ole ratkaisu. Uskon työn absoluuttiseen arvoon. Harkitsevainen ihminen pysyy myös kaukana maratonjuoksuista ja muista naurettavan näköisistä harrastuksista.

Mitä hän sitten tekee? Hän kouluttautuu suurtalouskokiksi.

Suurtalouskokit saavat työskennellä vihannesten parissa enemmän kuin minkään muun ammattialan edustajat.

Mikään ei ole yhtä rauhoittava kuin vihannes – paitsi juures. Vihannes ei kailota kännykkään. Juureksella ei ole sukkahousuja, joita se kahisuttaisi häiritsevällä taajuudella. Salaatti ei käske ihmistä tekemään powerpointteja.

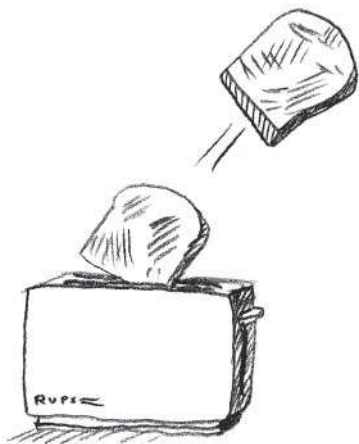
Suurtalouskokin työ koostuu pilkkomisesta, soseuttamisesta ja raastamisesta. Hänen elämänsä on katkeamaton virta punajuuria, lanttuja ja porkkanoita. Hän seisoo suuressa teräksenhoitoisessa keittiössä sandaalit jalassa ja pilvenhattaraa muistuttava lakki päässä ja pilkkoo, pilkkoo, pilkkoo, viipaloi, viipaloi, viipaloi.

Suurtalouskokokin kädet värjäytyvät punajuuren-purppuralla ja porkkananoranssilla. Kurkun hento tuoksu leviää aamupäivään. Toisinaan harvinaisempi vieras – kesäkurpitsa tai tavallinen kurpitsa – ilahduttaa työpöydän tyventä elämää.

Taustalla kuuluu suuren tiskikoneen jyly, joka tuo mieleen valtameren ikuiset aallot. Toisinaan ilmoille kumuaa myös vatkaimen lotina, kun se veivaa väsymättä pullataikinaa.

Suurtalouskokillakin saattaa valitettavasti olla kollegoita, mutta he rekisteröityvät vain hiljaisina, pilvihattuisina hahmoina, jotka viipaloivat sisäisen harmonian vallassa. Kukaan heistä ei puhu, koska tiskikoneen ja vatkaimen äänen yli ei kuitenkaan kuuluisi mitään.

Suurtalouskokki kaataa suuresta säkistä kymmenen kiloa perunoita kuorimakoneeseen. Kuuluu tyydyttävää, kumeaa kopsahtelua, kun perunat ropisevat metalliastian pohjalle.

Kodinkonemyyjä

Hei, Orvokki Leukaluu! Tyttöystäväni on usein sanonut, että kun hän juttelee minun kanssani, tunteet selkeytyvät ja olo helpottuu. Mieleeni on tullut, että olisikohan minusta jonkinlaiseksi psykoterapeutiksi tai neuvovaksi psykologiksi?

Petteri, Sipoo

Mitähän tähän nyt sanoisi? Kuulehan Petteri. Oletko koskaan kuullut sanontaa ”suutari pysyköön lestissään”? Terapeutin työ kysyy poikkeuksellisia henkisiä valmiuksia. Neuvovan psykologin työssä operoidaan ihmispsykyen herkkien rakenteiden parissa, eikä sitä voi todellakaan suositella kenelle tahansa Petterille Sipoosta.

Kerrot, että ymmärrät tyttöystäväsi ja ratkot helposti hänen ongelmiaan. Kyvyilläsi varustettu mies sopii ääret-

tömän hyvin kodinkonemyyjäksi. Sillä alalla pääset näyttämään kykyjäsi suurena ymmärtäjänä ja tunteiden kartoittajana. Voit olla oman elämäsi Orvokki Leukaluu.

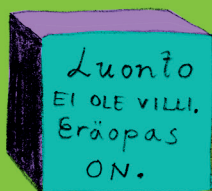
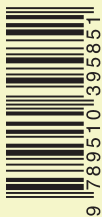
Suurin osa ihmisistä ei tiedä kuinka koneet toimivat. Laitteiden sisällä voisi olla kodinkonekaupan asiakkaan näkökulmasta katsottuna vaikka heinää tai tonttuja. Ostajathan eivät näe koneen sisälle.

(Jos myyjä näkee ostajan nirhaamassa kahvinkeittimen pohjaa tai tv:n takalevyä auki, hän voi kutsua vartijan paikalle näyttämään tupen rapinat. Myyjän ei pidä itse näyttää minkäänlaista rapinaa – fyysinen väkivalta on vartijoiden ammatillinen etuoikeus.)

Kodinkonemyyjä on välittäjä leppoisan ja lihaisan ihmismaailman sekä kalsean ja metallisen konemaailman välissä. Hänen tehtävänsä on johdattaa asiakas lempeästi ja turvallisesti uuden leivänpaahtimen, printterin tai liihduttavan tärinävyön luo.

Asiakas haluaa kenties uuden television. Kodinkonemyyjä selvittää kuinka tasokas malli sopii ostajan elämäntilanteeseen ja budjettiin.

Parhaissa ja kalleimmassa taulutelevisiossa Leijonat ilmaveivaavat joka ottelussa useita kertoja ja voittavat aina, viiden vuoden takuu. Keskihintaisessa mallissa Suomen pojat laukovat sinne sun tänne, voittavat Venäjän mutta häviävät ratkaisevan ottelun Ruotsille. Matkatelevisio on niin heppoinen, että sitä voi suositella vain mökille. Siinä Suomi ei pääse edes puolivälieristä. Myös televisiosarjojen näkyvyys on heikkoa: *True Bloodissa* ei ole yhtään

Kaipaatko elämällesi suuntaa? Orvokki Leukaluu kertoo mihin sinusta on!

Suurtaloukokki seisoo himmeään teräksenhoitoisessa keittiössä sandaalit jalassa ja pilvenhattaraa muistuttava lakki päässä. Taustalla kuuluu suuren tiskikoneen jyly, joka tuo mieleen valtameren ikuiset aallot.

AmmatINVALINTAPSYKOLOGI Orvokki Leukaluu tarjoaa tässä kirjassa kaiken, mitä uraputkeen, oravanpyörään tai toimistokuutioon halajava tarvitsee: 40 selvitystä suomalaisille sopivien ammattien perimmäisestä (ja siten täysin yllättävästä) luonteesta.

Tämän kirjan uraohjeista noin puolet on kuultu radiossa Miitta Sorvalin esittämänä. Loput ovat täysin uusia, Löydät ne kaikki myös Orvokki Leukaluun äänikirjasta, Miitta Sorvalin lukemina, kuinkas muuten!